

смеха в българската фразеология се спира Д. Константинова (с. 67–74).

На въпроси, свързани с изкуството на превода на хумористични и сатирични произведения, е посветена статията на Г. Савов *Превођење хумаора и сатире – уметнички и лингвистически проблем* (с. 159–168).

Сборникът представя научната продукция на две водещи славистични звена в България и Сърбия и отразява тяхното плодотворно сътрудничество.

Диана Иванова

Slavic Network, или изучаване на славянски езици по интернет <http://www.slavic-net.org/>

Славянските езици винаги са били част от европейския езиков атлас, а и не само от него. Идеята за обединена Европа насочи вниманието и към малко игнорираните в последните години славянски езици. Реализацията на подпрограмата Slavic Network – Езикова и културна интеграция – в рамките на програмата „Сократ Лингва 1“ е дело на шест университета: Шльонския университет в Катовице, Оломоуцкия университет „Фр. Палацки“, университета „Ян А. Коменски“ в Брatisлава, университета в Любляна, Софийския университет „Св. Климент Охридски“, университета „Мартин Лутер“ в Хале и едно радио (Българското национално радио – програма „Христо Ботев“). Главните цели на проекта според авторите му са да привлече вниманието на хората, проявяващи интерес към славянските и неславянските страни, към изучаването на славянски езици (полски, чешки, словашки, словенски и български) и да покаже сходствата и различията в езиците и културите на съответните страни. Естествено възниква въпросът защо не са включени всички славянски езици. Подбрани са езиците на славянските страни, които са вече част от Европейския съюз, и на най-новата членка – България.

С напредването в усъвършенстването на новите технологии изучаването на чужд език постепенно излиза от традиционните учебни рамки, но не престава да бъде същински приоритет на образователните институции. Необходимостта от по-голяма практическа насоченост в обучението по чужд език налага появата на такъв тип мултимедийни продукти. Проектът събира на обща интернет страница сравними модули (диалози, подбрани текстове), отразяващи езиковата и културната специфика на петте страни, участнички в проекта. Представени са основни езикови ситуации, съобразени с реалиите на всеки един език, а освен това към част от текстовете са на разположение и аудиоверсии от носители на съответния език. Основните теми са разработени в модули и засягат различни области: поздрави и формули за учтивост, документи, пазаруване, транспорт, хранене, услуги, поща, срещи, хотел, здраве. Разработени са типични за отделните държави ситуации, като са включени помощни текстове от съответната

литературна класика. След цялостното приключване на страницата на разположение ще е обща информация за тези държави на всеки един от петте езика. Може да се изслуша и химнът, да се научи нещо за историята на дадената страна, както и традициите и обичаите в нея. Съществува и опция, с помошта на която едновременно може да се проследят на екрана два текста по избор. Освен това за улеснение Програмната помош и Езиковата помош са предложени и на английски език. Единствено като препоръка към проекта би могло да се отправи да бъде добавен и раздел с фонетичните особености на всеки един от петте представени славянски езика.

Смисълът и идеята на такъв тип проекти е да премахне езиковите граници в обединена Европа между славянския и неславянския свят.

Борислав Борисов

**Десанка Максимович. Търся милост (поезия).
Подбор и превод от сръбски: Първан Стефанов.
София, „Захарий Стоянов“, 2002, 121 с.**

Книгата е преведена и издадена на български след смъртта на поетесата (1993 г.) от българския поет Първан Стефанов, който в своето портретуване пише: „Десанка Максимович е поетеса от съзвездието на първите величини – Ахматова, Мистрал, Багряна… Няма да бъде пресилено, ако кажем, че с нейната кончина си отиде последният ренесансов поет на юнославянския свят“.

Стихосбирката *Търся милост* (*Тражим помиловање*) е създадена и излиза от печат в Белград още през 1964 г. Това са годините, през които Югославия, както и всички комунистически държави, си има своя Голи оток – остров на смъртта, по подобие на архипелага ГУЛАГ в тогавашния СССР, на Белене и Куциан в България.

Поетическото слово води диалог и монолог на езоповски език с човечите чрез „цар Душан“, а „Маршалът“ се прави на неразбиращ. Това е изказ на човека поданик (*По пътя, по царския, крачат хора; За песните; За пастирката без бащино име; За помилваните затворници; За войнишките гробища; За знатните и др.*). Във всички стихотворения се напластва една идея, един отклик на поетесата, на нейното сърце, обърнато към хората, изпращани на война за спасяването на една измислена империя, на хората, които се трудят по нивите, грижат се за домовете, за дърветата, оставят зърна за птиците. „И всичко това за славата на владетеля, на Маршала.“

В сюжета се налага идеята предчувствие на поетесата преди четиридесет години за ужасната катастрофа на една малка или по-голяма империя, за кървавата гражданска война, която ще се случи. Поетичното чувство идея е непогрешимо във времето – Десанка Максимович страда